www.svoboda-online.com

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЕ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ — РІК XXXI. — Число 47. — Джерзи Сіті, Н. Дж., понеділок, 26. лютого, 1923. — THREE CENTS — VOL. XXXI. — No. 47. — Jersey City, N. J., Monday, February 26, 1923.

ЗБІРКА НА ФОНД

Негайної Допомоги Рідному Краєви продовжена до дня 28-ого лютого с. р., для доповнення означеної суми 30,000 долярів.

УКРАЇНСЬКІ ГРОМАДИ: — ДОПИЛЬНУЙТЕ ВПОРУ, АБИ КОЖДА ГРОМАДА СПОВНИЛА СВІЙ НАРОДНІЙ ОБОВЯЗОК! ДЛЯ ДОВЕРШЕННЯ ФОНДУ ТРЕБА, ЩОБИ КОЖДА ГРОМАДА ЗЛОЖИЛА ТРЕТЮ ЧАСТИНУ ТОЇ СУМИ, ЯКУ ЗЛОЖИЛА НА ПОЗИЧКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ. ТОЖ ДОЛОЖІТЬ ТРУДУ І ЖЕРТВ ЩОБ ВИ СПОВНЕННЯМ СЬОГО ОБОВЯЗКУ ДЛЯ РІДНОГО КРАЮ АМЕРИКАНСЬКІ УКРАЇНЦІ ОСЯГНУЛИ ЗНОВА ПОВНИЙ УСПІХ!

ОБСТРУКЦІЯ ВЖЕ ЗВАЛИЛА ПРОЄКТ ДОПОМОГИ ДЛЯ КОРАБЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ

ВАШІНҐТОН, 23. лютого. — Обструкцію противників уряду в сенаті проти проєкта субсидії (пособи) для корабельних підприємств можна вважати вже побідною. Хоча вона тревае ще далі, але прихильники уряду вже пристали, що обструкціністам вдалося не допустити до ухвалення нешкого із закона та що уряд був побитий. Провідники урядової партії вже й предложили президентови Гардингови раду, щоби уряд признав свою поразку та зложив вину на обструкціністів, але президент мав порадити своїм прихильникам дозволити обструкціністам вести обструкцію ще кілька днів.

З огляду на сю постанову уряду його прихильники не старалися поставити другі справи на порядок дня нарад в сенаті, а демократичні сенатори ведуть обструкцію далі.

ГАРДИНҐ МАВ ПІСЛАТИ ДО ЄВРОПИ СВОГО НАГЛЯДНИКА

ВАШІНҐТОН, 23. лютого. — З Білого Дому дали до зрозуміння, що американський капіталіст Чарлс Шваб, звісний фабрикант амуніції, котрий недавно виїхав до Европи, дістав від президента Гардинґа повновласть бути його обсерватором (наглядником).

По своїм повороті з Европи Шваб має зложити президентови Гардинґови звіт зі своїх обсервацій (спостережень).

ЗАОСТРЕННЯ ВУГЛЕВОЇ КРІЗИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ

НЮ ЙОРК, 24. лютого. — Стейтовий зарядник вугля, заявляє, що положенне стейту наслідком браку вугля справді роспучливе.

Уряд збирається зарадити тяжкому положенню з одної сторони обмеженням скількости вугля, яку можна продати одному покупцеви, а з другої сторони висилає ледоколи на пробиттє крига на ріці Гудсоні, щоби в той спосіб облекшити перевіз вугля до міста. Мейор міста Гайлен радить скликати масові збори для розглядання положення.

Другі великі міста вдовж Атлантійського побережа находяться майже в такім самім положенню, що Ню Йорк.

Міністерський кабінет президента Гардинґа застановлявся вчора теж над справою зарадти вугленій крізі, бо з цілої східної полоси Злучених Держав наспіли до уряду тисячі заявів з просьбою зарадити щось на недостачу вугля. Кабінет покищо не рішився на ніякий крок.

НЕЗГОДА МЕЖИ МІНІСТРАМИ ЩОДО СПОСОБУ ДОПОМОГИ ФАРМЕРАМ

ВАШІНҐТОН, 23. лютого. — На нараді засіданню міністрів Гардинґа показалася велика різниця в поглядах поодиноких членів кабінету щодо способу допомоги кредитом фармерам.

Міністер торговлі Гувер та міністер рільництва Волес мали заявитися за проєктом Ленруза та Андерсона, котрий знов міністер скарбу Мелон назвав публично шкідливим. Президент Гардинґ старався погодити противників, але його інтервенція (вмішанє) не помогло.

Тоді Гардинґ запропонував нам, щоби прихильники противних проєктів в конґресі погодилися та на основі сих проєктів виготовили третій, компромісовий проєкт.

АМЕРИКА ГОТОВИТЬСЯ ДО ВІДПЛАТИ ЗА ОБМЕЖЕННЯ ДОБУВАННЯ ТА ТОРГОВЛІ НАФТОЮ

ВАШІНҐТОН, 23. лютого. — Американський уряд застановляється над заведенням обмежень свобідного використування американських нафтових теренів проти горожан тих держав, котрі обмежають Американців в добуванню нафти на теренах (просторях) тих держав.

В тій цілі американський уряд почав широкий розгляд над тим, до яких держав належуть члени корпорацій, що тепер внесли подання до американського уряду відлати їм в аренду нафтові терени, лежачі на землях американського уряду.

СТРАЙКОВІ ЗАВОРУШЕННЯ В БОСТОНІ

БОСТОН, Массачузетс, 23. лютого. — Великий страйк робітників та робітниць шючої одеж, на котрий пісня обрахунку робітничої коші вийшло понад 4,000 робітників, зазначився нині появами заворушення.

Нічнає заворушень межи страйкарями та страйколомами в шопі Абраґама Маєх та Самуїла Шовріц хтось пробив ножем властителя шопи, так небезпечно, що їх треба було відставити до шпиталю. Коли поліція хотіла арештувати кількох провідників заворушень, другі страйкарі кинулися до поліцаєнів.

Коли, вечером, страйколоми виходили з фабрик, на них напали страйкарі та обкидали камінцями. Поліція арештувала двох мужчин за ненадлежне заховане за спину зброї за виявлене неприхильних визнавок проти страйколомів.

КОНҐРЕСМЕН ПРО НОВІ ОБМАНЬСТВА ІМІҐРАНТІВ

Конґресмен Джансон, голова комітету для парляментарного порядку, виголосив в палаті послів замітну промову про обманства адвокатів над іміґрантами.

Обманств сих мають вони допускатися на основі іміґраційних обмежень. Адвокати підходять іміґрантів, що хочуть спровадити до Злучених Держав свої родини, та запевняють їх, що вони мають якусь чудотворну силу змінити постанови іміґраційного закона так, що кревняки будуть могти приїхати помимо іміґраційних обмежень. Часто такі адвокати кажуть собі платити гроші, щоби при їх помочи „перекупити" конґресменів для видання спеціяльного дозволу до Злучених Держав. В декотрих случаях такі оплати мають виносити навіть тисячі долярів. Деколи знов такі іміґраційні адвокати витягають від своїх клієнтів гроші під покришкою, що буцімто вони мусять підплачувати конґресменів, аби дістати дозвіл випустити прибувшого іміґранта за запорукою (що адвокат може звичайно зробити звичайною процесовою дорогою). Деколи адвокати навіть покликуються на поіменно згаданих конґресменів, котрі про те навіть поняття не мають.

Таких адвокатів має бути найбільше в Ню Йорку, де їх в одній камениці зібралася така громада, що цілий дім називають „ямою 40 злодіїв". Конґресмен Джансон заповів, що він постарається, що державна прокураторія незадовго вмішається в справу сих нахабників.

КИТІВСЬКІ КОНТРАКТИ

„Енерґо. Жевн." повідомляє:

Чле відхилення дуже широко реклямованого совітськи-київського ярмарку здається має бути відрочений. В совітській пресі висловлюється побоювання, що транспорт не зможе виконати тих перевозок, які перед ним стоїть. Між иншим не контракти малось на увазі привезти більшу кількість сільсько-господарських продуктів для вимін на мануфактуру, технічні вироби і галантерію, але з самого ще початку вияснилось, що зникають великі труднощі як в доставці сільсько-господарських продуктів, так і мануфактури. Для організації ярмарку потрібний кредит в розмірі 30 трильонів рублів, нині ж відпущено лише 16 трильонів.

ЧИСЛО НАСЕЛЕННЯ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ

Національне Бюро Економічних Розслідів в Ню Йорку нараховує, що населенне Злучених Держав виносило дня 1. січня 1923. року коло 110 міліонів душ.

Очевидно, обрахунки Бюра не є основані на переписи (конскрипції, цензусі) населення, а не на приблизних обчисленнях. Вони опираються на тому, що число людий в Злучених Державах зростає після певної міри наслідком ріжних причин, як природного множення, напливу населення зза границі (іміґрації). На основі подібних обчислень Бюро припускає, що при слідуючій переписи населення Злучених Держав, що відбудеться в році 1930. в Злучених Державах покажеться вже 120 міліонів душ.

ТЮРМИ І ЗАСЛАННЯ В РОСІЇ

По даним державної поліциної управи, доклади комісаріяту внутрішних справ і комісаріяту юстиції десятому зїздови совєтів, на 1. грудня, 1922, року в Росії перебувало в адміністративному засланні 10,618 політичних, з них 25 прц. відсотків було заслано в північні губернії Росії, 40 прц. в Сибір, 20 прц. в Закаспійські губернії і Туркестан і 15 прц. на Уралі. З політичних засланців 48 прц. припадає на робітників, 10 прц. на селян і 42 прц. на інтелігенцію. З загальної кількости всіх висланих 30 прц. припадає на соціялістів. Політичних вязнів в тюрмах і концентраційних таборах було 44819 чоловік, з них 21016 перебувало під судом й слідством.

2,000,000 КИТАЙЦІВ КАТОЛИКІВ

РИМ, 20. лютого. — Ватиканська урядова часопись „Оссерваторе Романо" повідомляє, що минулого року приступило 7,600 дорослих Китайців (Хінців) до католицької віри. Загалом тепер в Китаю є 2,000,000 католиків.

ЧУТКИ ПРО АНТИСЕМІТИЗМ В РОСІЇ

Одна болгарська ґазета подала недавно вістку з Росії, що там розростається сильно антисемітський рух. Має навіть наростати там загальний погром Жидів. Большевицька влада має відати про се, але має почувати свою повну безсильність зробити щось на се. Через те большевицькі комісарі мали задумати зробити хоча тільки, щоби вислати за границю чверть міліона Жидів. Таку лишень скількість Жидів можуть вони забезпечити, бо кождому іміґрантови державний скарб дає на дорогу 5,000 рублів золотом (коло 2 і пів тисячі долярів).

Паризький сіяністичний орґан „Европейская Трибуна" вважає чутку неймовірною бляґою, пущеною в курс антисемітським кругами.

МОРОЗ У ВІННІПЕҐУ

День 5. лютого був найзимнійшим днем цеї зими в місті Вінніпеґу. Після урядового термометра було того дня 32 степеці Фаренґайта морозу. Филя великих морозів перейшла через цілу західну Канаду. Того дня в Форт Вилієм було 40 степенів морозу.

КРАЇНА НУЖДА СТУДЕНТІВ В РОСІЇ

МОСКВА, 23. лютого. — Большевики кажуть, що тепер є в Росії 150,000 студентів на університетах. Се одначе перебільшене. Їх далеко менше. До того університети в Росії страшно запоздали. Бракує їм всього, навіть книжок.

Студенти голодують і бідують в нечуваний спосіб.

В самій Москві голодоть тепер Американці 10,000 студентів, а міста Нансена 12,000. Одначе не кажуть вони одні ані жадних знадобів ні книжок до науки. Багато студентів не має одіння і сидять дома без одіння, а їде на вулиці в позичеиому одінню. Тоді знова позичаючий сидить дома без одіння. Деякі студенти сидять в класах в плащах, бо се одинокий одяг, який мають на тім.

БОЛЬШЕВИКИ ВИЖЕБРУЮТЬ ЗБІЖЕ ДЛЯ ГОЛОДНИХ, А ПОТІМ ПЕРЕПРОДУЮТЬ ЙОГО ЗАГРАНИЦЕЮ

БЕРЛІН, 23. лютого. — З Гамбурга сюди доносять, що німецке федеральне збіжеве бюро заключило умову у справі закупна 50,000 тон збіжа в Росії, яке має бути наладоване в чорноморських пристанях, н. і. і в Одесі.

Досі до Німеччини привезено вже 15,000 ваґонів збіжа безпосередньо через Латвію.

Недавно московський большевицький уряд дозволив на вивіз 30,000 тон збіжа до Фінляндії. Також і зі Швеції пороблено заповнення на доставу збіжа в Росії.

Наслідком того шведський Червоний Хрест оголосив, що зберіже дальшу висилку допомоги для голодуючих в Росії, мотивуючи, що Шведи не будуть давати жертв на висилку для голодуючих в Росії, знаючи, що Росія продає збіже заграницю.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ КАТ. ПОВИННА МАКОВИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА"

НІМЦІ ХОТЯТЬ ВЖЕ СКІНЧИТИ ПЛАЧЕННЯ „ВОЄННИХ ВІДШКОДОВАНЬ" АЛІЯНТАМ

БЕРЛІН, 23. лютого. — Згідно з німецькими урядовими обчисленнями аліянти забрали від Німеччини „відшкодовань" в капіталах і земних скарбах на 56 білонів золотих марок, а разом з капіталами і земними скарбами Алєзацію-Льотаринґії та африканських кольоній більше як 100 білонів золотих марок.

З уваги на сі великі страти Німеччини а зиски аліянтів в німецьких провідних кругах підносять голоси, що аліянти забрали вже від Німеччини доволі „воєнних відшкодовань", та що Німеччина на сьому вже повинна закінчити плаченне їм тих „відшкодовань".

Наїзд Франції й аґітація за здержанням дальших оплат піднесли патріотичного духа серед Німців і скріпило вплив націоналістичних кругів.

Соціялісти бояться, що націоналісти використають сей настрій і зачнуть зоружувати нарід до самооборонної війни. Тоді соціялісти стратили би вплив і значінє серед народу.

ЛОВЛЕННЯ ІРЛЯНДСЬКИХ ПОВСТАНЦІВ

ДАБЛІН, столиця Ірляндії, 23. лютого. — Вчасі нагляду ірляндського державного війска на доми републиканських повстанців в Даблінї заловлено 20 визначнійших повстанців.

Таксамо переводиться ловлю і в других містах Ірляндії.

ФРАНЦУЗИ ПРОГОЛОШУЮТЬ ВОЄННИЙ СТАН В ОКУПОВАНОМУ НІМЕЦЬКОМУ МІСТІ

БОХУМ, Німеччина, 20. лютого. — Французька окупаційна влада проголосила тут воєнний стан наслідком вчерашних уличних буч, серед яких французькі жовніри убили одного Німця і кількох ранили.

ЯКИЙ ПОДАТОК ПЛАТЯТЬ В АНГЛІЇ, ФРАНЦІЇ Й АМЕРИЦІ?

ЛОНДОН, 23. лютого. — Нині представив британський міністер скарбу Стенлі Болдвин в парляменті отсе порівнанне податків горожан у Великій Британії, у Франції і Злучених Державах Америки.

Се порівнанне представляється так:

У Великій Британії на кожду голову припадає тепер річно 330 шілінґів або $78. В тім є 210 шілінґів прямого (безпосереднього) податку і 120 шілінґів посереднього податку.

У Франції на кожду голову припадає тепер річно 435 франків або 26 долярів. В тім є 242 франки прямого (безпосереднього) податку а 193 франки посереднього податку.

В Злучених Державах на кожду голову припадає податків (лише федеральних) тепер річно $26,30. В тім є прямого (безпосереднього податку $13,60, а посереднього $12,70.

СМЕРТЬ СТАРОГО ФРАНЦУСЬКОГО ДИПЛЬОМАТА

ПАРИЖ, 22. лютого. — В середу помер нагло в місті Ніс у парку старий французький дипльомат Теофіль Делькассе. Він прожив 71 літ.

ПОЛЯКИ НАПАДАЛИ НА ЛИТОВЦІВ

ВАРШАВА, 23. лютого. — Польський міністер заграничних справ Александер Скрзиньский заявив, що на польсько-литовській границі війни не було з приводу заняття нейтральної полоси, а були тільки перестрілки, які тривали два дні. Він зазначив, що поручив польським послам заграницею, щоби заперечили вісти про польсько-литовську війну.

Один американський кореспондент, котрий був на полі перепалок, заявив, що Поляки були в кількох місцях перейшли литовську границю і Литовці зараз їх прийняли огнем з гармат. Але по сім принціі вони уступилися назад. На тім полиці перепалка скінчилася.

ЯПОНЦІ ХОТЯТЬ ЗАГАЛЬНОГО ПРАВА ГОЛОСОВАННЯ

ТОКІО, столиця Японії, 23. лютого. — Нині відбулись тут велика демонстрація Японців з усіх сторін краю за загальним і рівним виборчим правом з нагоди внесення в парляменті законопроєкту в сій справі.

Для удержання спокою в місті покликано 10,000 поліції.

Завтра має бути друга такасама демонстрація з нагоди дискусії над сим законопроєктом в парляменті.

Урядова партія „Сеюкай" має голосувати проти законопроєкту.

ТУТАНХАМЕН

ЛУКСОР, Єгипет, Африка, 22. лютого. — Знавці, котрі оглядали нововикритий гріб староєгипетського короля серед 3,400 літ. Тутанхамена, заявляють, що скарби, які там найдено, мають велике значінє для пізнання мітуки і релігії старого Єгипту з часу батька Тутанхамена, Ікнатона. За нього, кажуть, введено релігійні реформи і свободу у штуці.

Дальшого, кажуть єгиптологи, викрите могили Тутанхамена мати не велике значінє для науки і штуки.

Подробиці про се будуть оголошені у свому часі.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:
Three cents the copy.
One year ..... $ 7.00
Six months ..... $ 3.75
Three months ..... $ 2.00
Foreign and Jersey City Rates.
One year $10.00
Six months ..... $ 5.00
Three months ..... $ 2.75

ПЕРЕДПЛАТА.
Поодиноке число три центи.
На рік ..... $ 7.00
На пів року ..... $ 3.75
На три місяці ..... $ 2.00
В Джерзи Ситі і заграницею.
На рік $10.00
На пів року ..... $ 5.00
На три місяці ..... $ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.

За оголошення редакція не відповідає.

З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

АЛІЯНТИ У СПРАВІ ПОЛЬСЬКИХ РЕКРУТАЦІЙ У СХІДНІЙ ГАЛИЧИНІ.

Всі представленя і зажалення Президента Української Національної Ради Східної Галичини, д-ра Евгена Петрушевича, з причини насильної польської рекрутації у Східній Галичині, предложені головним аліянтським державам, яко теперішним суверенам сеї території, передали представники тих держав Конференції Амбасадорів у Парижі, яко свому органови до вказаних розпорядків супроти польського правительства.

Як доносять з Парижа, перший крок в тій справі підняло французьке правительство, яке при тій нагоді ствердило, „що на основі III. арт. сен-жерменського договору відлучено Східну Галичину від колишньої австро-угорської монархії і вона остає тепер, аж до остаточного вирішення її державного становища, під суверенностю головних аліянтських держав, та що польське правительство, виконуючи поліційний мандат, який йому доручила аліянтська Найвисша Рада в липні, 1919, окупує в сучасний момент Східну Галичину, — та наслідком сього компетентною до розсліду зажалень українського населення є тільки Конференція Амбасадорів, яко орган головних аліянтських держав".

Не сумніваємось, що отсе правне становище французького правительства у справі Східної Галичини добре відоме також правительству Польщі, яка є союзницею Франції.

Супроти сього відпадають усякі перехвалки польських премієрів на тему мнимої сполуки Східної Галичини з Польщею, ЯКО ТЕНДЕНЦІЙНІ ПРОВОКАЦІЇ українського населення Галицької Землі і теперішніх суверенів сеї території.

ЗА ГАЛИЦЬКУ НАФТУ.

Заграничний кореспондент шікаговської газети „Дейлі Ньюз" телеграфував недавно до своєї газети з Варшави досить влучну характеристику боротьби за Галичину. На його інформації, Польща збирається незадовго предложити аліянтам просьбу потвердження ризького договору межи Польщею та Московщиною, після котрого, як відомо, Польщі припали великі простори української землі з якими 12 мілінами українського населення.

Американський кореспондент вказує на те, що в боротьбі за Галичину вмішані не лишень Польща та Москва, але й другі держави Европи. Пише він:

„Безсторонні обсерватори кажуть, що в цілій спра„ві пахне нафтою. Східна Галичина се колишня австрій„ська провінція, населена в більшости Українцями. Від„дано її під польську адміністрацію на протяг 25 літ „(тут кореспондент помиляється, бо проекту 25-літньо„го заряду Поляки самі не приняли, — прим. редакції), „а мимо сього її доля тісно звязана з границями, уста„новленими на ризькім договорі. Галичина має дуже „цінні нафтові терени, за котрі боролися проти себе „з одного боку французькі, з другого англійські нафто„ві підприємства.

„Англійці, програвши концесії (права на викори„стування нафтових покладів), які польський уряд при„знав Французам, старається тепер або зробити Галич„чину самостійною або віддати її Росії. Через те анґлій„ський уряд вживає на всі способи свого впливу, щоби „точок ризького договору не признати."

Образ, поданий сими словами американського кореспондента не вірний на стільки, що він не повний під кількома зглядами. Він не подає всіх заінтересованих чинників. Кореспондент саме не підчеркує досить ясно, який інтерес в Галичині мають Американці, хоча власне інтерес Американців може в рішучій хвилі відограти важну ролю. Не домагає також представлення з того боку, що не представляє він досить ясно, який інтерес в галицькій нафті має большевицький уряд, хоча сей інтерес мусить бути дуже живий і пекучий, коли большевики свого часу валили самостійну азербайджанську республіку, щоби лишень дістати під владу Москви богаті закавказькі поклади нафти, які в нові часи своєю важностю для промислу переважують навіть поклади камінного вугля.

Не згадує наконець кореспондент самого українського народа, котрий в найгіршому разі має найбільше право до величезних богацтв, зложених природою в глибині української землі на Підкарпатті. Не гадує кореспондент сього народа, хоча його бажанне свободи є багато важнійше як бажанне наживи капіталістів або комісарів. Не згадав українського народа мимо сього, що власне воля сього народа, його непохитна постанова добути собі повну свободу та право господарити на власній землі власними богацтвами, остаточно таки мусить бути найважнійшим чинником при вирішенню питання приділення української нафти. Хвилево можуть галицькою нафтою розділювати і польські міністри, і французькі капіталісти, і московські комісарі, але наконець всі сі зайди мусять пропасти, а українською нафтою буде на свою користь та на спій пожиток розпоряджати український народ, покоївчний власник української землі.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЕ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА—СЕ СИЛА — ПИШЕТЬ ПО НАЙНОВІШИЙ ЦІННИК КНИЖОК.
"SVOBODA", 83 Grand St., JERSEY CITY, N. J.

БУНТИ УКРАЇНСЬКИХ РЕКРУТІВ В ГАЛИЧИНІ.

(Від власного кореспондента).

„Військова бранка в Східній Малопольщі має нормальний перебіг", — заявив польский президент міністрів Сікорський у польськім соймі в своїй програмовій промові.

Витаючи факт, що „малоруські посли з Східної Малопольщі" **(себто пять галицьких хрунів)** засіли в польськім соймі, та заявляючи, що військова бранка в Східній Галичині має „нормальний перебіг", — польський президент міністрів хотів очевидно сим сказати, що український нарід Галичини помирився з польським ярмом, вибирає послів, дає рекрута, словом уважає себе підданим Польщі.

Я вже писав Вам у попередніх статтях, як в **дійсности** виглядає польська військова бранка в Галичині; писав також про брехливість заяв польського президента міністрів.

Одначе не довго треба було ждати, і **сам український нарід завдав брехню заяві пана Сікорського.**

Останні польські часописи, які наспіли сюди з краю, переповнені довгими, алярмуючими описами **бунтів українських рекрутів**, які, замість іти до польського війска, **організуються в відділи і нападають на польські поліційні, жандармерські і військові сторожі.**

Звичайно між самою бранкою і вступленнем до військової служби минає якийсь час. Молодці, признані здібними до військової служби, вертають до дому, а потім їх покликають, щоби вони ставилися до військової служби.

Власне тут зустріли польських посіпак велика несподіванка.

Ті українські молодці, яких вони половили по селах і посентерували, зовсім не ставилися до військової служби, тільки зорганізувалися в окремі відділи, щоби ставити опір польській окупаційній владі.

У Львові, де мало зголосится до військової служби тисячі рекрутів, зголосилося ледви вісімнайцять.

В инших містах таксамо.

Бунти українських рекрутів спалахнули з особливою силою в **Тернопільщині**. Польські часописи доносять про численні віча українських рекрутів, на яких виголошуються промови „підбурюючі проти Польщі". Рекрути, узброєні в карабіни або бодай з палицями, формують відділи і нападають на польські поліційні, жандармські та військові станиці, вбиваючи польських посіпак. Коли їм грозить небезпека з польського боку, переходять через Збруч на територію Радянської України.

Здалека, очевидно, годі оцінити, на скільки масовий і сильний є сей рух українських рекрутів і які він буде мати безпосередні наслідки. Чи Польща здавить його і всіх асентерованих забере до війска силою, — чи дасть спокій і перестане брати Українців до війска? Чи він розростеться в масове повстанне, чи погасне?

Загалом говорячи, до таких рухів не можна прикладати якоїсь означеної міри, не можна пророкувати, що з них виросте. Не можна робити собі надмірних надій, але ще більше не можна дивитися на них безнадійно.

Боротьба українського народу з Польщею в теперішніх обставинах дуже важка. Польща має велику армію, узброєну від голови до ніг, — а український нарід має тільки завзяте і ненависть до ворога, який зрабував йому свободу і незалежність.

Огось бунту, яким вибухає се завзяте й ненависть, не все є такий сильний, щоби знищити ворожу силу.

Коли ми будемо слідкати історію революційних рухів (як національних проти чужого панування, так і політично-соціяльних проти данного державного ладу), то все бачимо одно і те саме: Зайде **пробідна революція**, яка осягне свою ціль, — її попереджає, иноді довгі роки, цілий ряд т. зв. Невдачних зривів, значить, революційних вибухів які істнуюча влада здавлює. Без таких невдачних зривів не обійшлася ні одна революція. Вони є неначе першими предтечами тої останньої революційної бурі, яка змітає ворога, проти якого звертається.

Такими предтечами тої рішаючи боротьби українського народу проти польського ярма, яка принесе нам визволенне, являються всі ті рухи, які ми бачимо на Галицькій Землі від вистрілу. Федака аж до сих бунтів українських рекрутів: опір проти спису населення, нищенне польського державного і приватного майна, вбиванне аґентів польської державної влади, опір проти виборів до сойму і вбиванне зрадників-хрунів, повстанчі відділи і т. д.

Все те є ті огні, які свідчать, що бажанне свободи і незалежности, ненависть до ворога-гнобителя і завзяте до боротьби з ним не тільки не вигасають серед українського народу, але зростають. Є се ті огні, які роблять польському ворогови **горячою** українську землю. Тут чи там він їх може залити насильством, але вони знов вибухають.

Так і тепер: ледви пан Сікорський похвалився в польськім соймі, що український нарід уже помирився з польським ярмом, — аж тут вибухають бунти українських рекрутів, які завдають брехню його словам.

Сі огні будуть вибухати доти, аж доки не розгоряться на цілій українській землі, яка знаходиться в польськім ярмі, з такою силою, що **спалять** польське ярмо.

Заки-ж прийде той слушний час, треба нам кріпити любов до рідного краю і його незалежности, ненависть до ворога-гнобителя і завзяте до боротьби з ним. Треба нам орґанізувати наші боєві сили. Треба збільшувати нашу моральну силу і наші матеріяльні засоби. Аж дики любов до рідного краю і ненависть до його гнобителя не перетвориться в таку силу, що змете Польщу з лиця української землі.

Прага, 29. січня 1923.

Д-р Михайло Лозинський.

В ПАМЯТЬ ПОКІЙНОЇ РОЗАЛІЇ КАШТАНЮКОВОЇ

Місто вінця на могилу б. п. Розалії Каштанюкової зложили на Українську Бурсу в Новім Санчи (на Лемківщині):

Семен Ядловський 2 доляри, Роман Слободзін 3 доляри, Петро Маціовський 2 доляри, Антін Онисик 1 доляра, Йосиф Сілецький 1 доляра, Володимир Лотоцький 2 доляри 50 центів, Омелян Ревюк 2 доляри 50 центів, Василь Левчик 5 долярів, Степан Гладкий 2 доляри, Михайло Смакула 1 доляра, Володимир Кушнір 1 доляра, Данило Гоць 1 доляра, Степан Шимон 1 доляра, Константин Кирчів 2 доляри, Марія Кирчівна 1 доляра, Іван Павчак 1 доляра, Микола Янкович 1 доляра.

Разом 30 долярів.

Хто хоче причинитися своєю жертвою на сю саму ціль з тою самою інтенцією, зволить післати жертву на адресу адміністрації „Свободи".

ЛЯХИ ХОТЯТЬ ЗАБРАТИ СОЙМОВИЙ БУДИНОК У ЛЬВОВІ ДЛЯ УНІВЕРСИТЕТУ

Ендеки поставили нагле внесення законопроекту, який відає власність Галицького Краєвого фонду — будинки сойму — у власність львівського університету. На власність цього університету повинно перейти бібліотека Краєвого Виділу, будинок при площі Смольних проти данного державного ч. 3.

ПОЗА ЛЯЦЬКИМИ МУРАМИ

Утеча комуніста Старкевича.— Чому не Федак? — Голос розпуки з по-за мурів вязниці.

„Громадський Вістник" повідомляє:

„Онодї втік з Бриґідок відомий польський комуніст Родзень-Старкевич, засуджений на досмертну вязницю. Утеча була згори упляснована".

А Степан Федак вже півтора року сидить у ляцькій неволі й має ще сидіти два роки. Чому муж то не його імя стоїть на місці назвиська Старкевича?

Як сидиться у ляцьких вязницях, про це оповідає в листі до „Курера Львовского" один з вязнів Чортківської вязниці:

очевидно Поляк, бо инакше він не писав би до польської газети. Тим більше підстав маємо йому повірити.

„Мимо того, — пише він, — що є вже половина січня, досі ще в жадній келії не палено й вохкість капає з стін. Келії брудні, від кількох літ не білені, бракує навіть соломи й таких-сяких ліжок або сінників. З цеї причини не тільки я, але й багато инших вязнів перестудилося, повідморожувало ноги, набуло собі штрикання у вухах, ламання в кістках і т. п. хоріб. Дня 10. с. м. вязень келії ч. 4. помер, не дочекавшись лікарської допомоги. На зголошення дуже хорих („назвиська маємо до диспозиції" — каже редакція, але не подає їх, бо то очевидно назвиська українські! — Р.) у листопаді минул. року лікар досі не прийшов. Канцелярія вязниці затримує листи вязнів і не показує їх слідчому судді, аби їх не відсилати.

Тутешній харч — то правдива обридливість: три рази денно зупа, „заправлена" хробаками (знов така сама примітка редакції про відомі їй назвиська вязнів, що дістали таку зупу, й знов назвиськ не таки ведено. Очевидно, справедливість — справедливість, а українські назвиська так-таки не йдуть з ляцького пера!— Р.)

Віцепрезидент суду п. Рак при визитації вязниці дня 16. грудня м. р. на скаргу вязнів, що в келіях холодно, відповів: „дрова вже рубаються". Те „рубанне" триває, очевидно, досі, бо в келіях все ще не палено.

Коли хто з вязнів зголошується до рапорту, то того до судді не посилають, бо канцелярія вязниці об тім, очевидно, не доносить.

Про справність в урядуванні канцелярії вязниці промовляє, між иншим, той факт, що увільнених вязнів „шукається" по 4—5 днів.

Віцепрезидент суду при визитації дня 30. грудня м. р. на поновні скарги на холод приказав, наче на глум, руки до неопаленої печі й казав: „прецінь же є тепло".

Чи п. президент суду Лорек, котрого ніколи тут не видно, знає про ці скандальні обставини? А коли не знає, що може-б його вища влада вмішалася в це й нагадала йому його обовязки.

P. S. Холод так нам докучає, що вночі ламаємо підлоги, аби запалити й трохи загрітися".

Надруковано це в „Кур Льв." з дня 20. січня с. р. (ч.17).

У таких обставинах терплять тяжкі муки десятки тисяч найкращих синів і дочок нашого народу. І очевидно в обставинах мало чим кращих, добуває свою неволю Степан Федак.

Р—н.

ДЕ БУДЕ УКРАЇНСЬКИЙ ХОР В МАРТІ

2nd Shamokin, Pa., Majestic Hall
4th New York, N. Y., Hippodrome
5th Troy, N. Y., Music Hall
6th Poughkeepsie, N. Y. Matinee, Wesley College
8th Philadelphia, Pa. Academy of Music
9th Allentown, Pa., Lyric Theatre
11th Fall River, Mass., Matinee, Empire Theatre
12th Boston, Mass. Symphony Hall
13th Bridgeport, Conn. Poli Theatre

ЩО ПИШУТЬ ПРО ФОНД НЕГАЙНОЇ ДОПОМОГИ?

1. МАКАР ГАРМАТЮК з Джамейка, Н. Й.: — Жию далеко від міста, на фармах, то-ж не дивуйтеся, що так спізнився з висилкою своєї жертви. Тих десять долярів посилаю на шнурок для тих, що хотілиби шукати згоди з Ляхами. Краще, щоб самі повісилися як потому має їх нарід вішати. Ми знова будемо вірно підпирати наше Галицьке Правительство в його безпощадній боротьбі з Ляхами аж до повної нашої побіди.

2. ОМЕЛЯН САВАРИН з Обурн, Н. Й.: — Чим страшнійші приходять вісти з краю тим більше завзяття огортає нашу громаду. То, що наша громада зложила вже дотепер понад чотириста долярів на Фонд Негайної Допомоги треба завдячувати в великій мірі послідним зьвірствам Ляхів в старім краю. Нарід дуже тим потрясений і ненавість до Ляхів зросла до небувалої висоти. Всі за тим, що наше Правительство треба всіми силами попирати хочби за то одно, що так вірно береже наше право та не йде на ніяку умову з Ляхами.

3. В. ЛИСОПІР з Ютика, Н. Й.: — Пересилаю 107.30 дол. від нашої громади. Нарід таки рушився і кождий, котрий тільки троха розуміє справу, взяв собі збірку на Фонд дуже до серця. А наші шторники то подарували навіть на Фонд індика, з тим щоби він задусив прокляту ляцьку ворону. Ми дали його на виграву і з виграви зібрали 30 долярів на Фонд. Треба всіми способами збирати центи.

4. Н. Н. з Ню Бронзвік, Н. Дж.: — В нашій громаді живе до 100 Українців, але я отце перший засилаю пять долярів, бо других на яких я ждав, годі допросится до жертви. Нарід темний, по більшій части нічого не читаєе і в тім ціла біда. Прямо сором, що в такій тяжкій хвилі може жити така велика громада, не беручи ніякої участи в боротьбі за наше визволенне.

5. АНДРІЙ МНИХ з Вестерлі, Р. Ай.: — Нема де правди діти, то таки дідно коло мене і тяжко на цент. Але як вичитав в анґлійській часописи, що наші хлопці в Галичині забили 60 ляцьких жовнірів, то та вістка так мене врадувала, що таки не міг всидіти в дома, а побіг на почту і тут тепер пишу тай висилаю що можу на Фонд Негайної Допомоги.

6. П. ГРИЧАНИК з Амстердам, Н. Й.: — Пересилаючи 72 долярів на боротьбу о визволення нашого краю, заявляю, що будемо підпирати Галицький Уряд і нашу боротьбу до загину. Куль Ляхам не пожалуємо і доставляти їх будемо, доки буде треба.

7. ЙОСИФ МАЗЕПА з Клівленд, О., (який переслав на Позичку 225 дол. а на Фонд 50 дол.), пише: — Хто думаби, що я богач, коли даю на народні цілі може й більше других. Ні, я бідний робітник, а даю, бо серце каже мені давати, бо почуваю себе Мазепинцем, хоч не по роду то по імени, душі і серци нащадком нашого славного гетьмана Мазепи, що так завзято, як пише історія, боронив самостійности українського народа. Я не гетьман, а простий робітник, але боротися буду за Україну, доки мого життя. Тепер посилаю Вам на машиновий крік на Ляхів, а як тільки знова дещо зложу, так пішлю і на гармату.

8. МИХАЙЛО ДОВГИЙ з Ню Гейвен, Конн.: — Чи-ж можна припустити, щоби в Америці не знайшлося ще 100 громад, які зложилиби по 50 дол. на фонд і в той спосіб виратувати нашу народну честь та зібрати повних 30.0000 долярів?

9. ВАСИЛЬ САВРАН з Довер, Н. Дж.: — Ще нема навіть чотири місяці, як я приїхав до Америки з старого краю. Бачив я нашу Українську Державу власними очима і боронив її вірно як і другі, бо служив рівнож і в Галицькій Армії. Перейшов я на власній скірі ляцьке пекло, і доному Вам, що гіршого і на другім світі не буде.

Тому, хоч я дуже а дуже бідний, коли читаю, що кінчите збірку на Фонд Негайної Допомоги, та таки засилаю Вам хоч пять долярів на оборону рідного краю. Дай Боже вигнати як найскорше прокляту ляшню та вернути на свою українську землю.

10. АНДРІЙ МЕЛЬНИК з Де Мойнс, Айова: — Посилаю Вам байнет на Ляхів, а як той зломиться, то куплю другий, тільки давайте скоро знати, щоби часами Вам не забракло. Мій брат, що служив в українській армії і боровся з Ляхами має потоpощену руку і стратив на війні ліве око, то і його мушу раз враз ратувати, а з тим і маю живу пригадку, щоби і на Ляхів не забувати. Не забуду вже я їх, то правда. Доки жити буду, кулю для них все буду мати готову.

Жертви на Фонд належить слати до:
DIPLOMATIC REPRESENTATIVE OF GALICIA,
111 Southern Building. Washington, D. C

З ПАНАХИДИ НА НЕГАЙНУ ДОПОМОГУ.

(Дальший спис).

39.	Укр. Греко-Кат. Церков св. І. Хрест. в С. С. Пітсбург	$25.00
40.	Укр. Греко-Кат. Церков в Ню Йорк, Н. Й.	80.10
41.	Укр. Греко-Кат. Церков в Кортиц Бей, Мд.	6.22
42.	Укр. Греко-Кат. Церков в Ютика, Н. Й.	11.30
43.	Укр. Греко-Кат. Церков св. Ів. Хрестителя в Нюарк	60.64
44.	Укр. Греко-Кат. Церков св. Покрови в Бриджпорт	11.05
45.	Укр. Греко-Кат. Церков в Сейр, Па.	10.50

СІЧОВИКИ НА ДОПОВНЕННЯ ФОНДУ НЕГАЙНОЇ ДОПОМОГИ

1. Січ ім. Богдана Хмельницького, 17. Сотня Січової Орґанізації в Дітройт, Міш., уладила вечерниці, з яких чистий дохід в квоті ВІСІМДЕСЯТЬ ДОЛЯРІВ призначено на визвольну боротьбу і переслано до Галицької Місії у Вашинґтоні яко дар на одну гармату на ляхів в Галичині.

2. На ту саму ціль переслала 14. Сотня з Вест Пулман, Ілл., квоту 30 долярів.

ПОСЛІДНИЙ РАЗ В НЮ ЙОРКУ!!!

КОНЦЕРТ

УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ХОРУ

Жива симфонічна орхестра під проводом
АЛЕКСАНДРА КОШИЦЯ,
— відбудесь —

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 4-ГО МАРТА 1923 Р.
О ГОД. 2.30 ПОПОЛУДНИ
В HIPPODROME, 43RD STREET & 6TH AVE., NEW YORK CITY

ТИКЕТИ від $1.00 до $250 (льожі $3.50) і 10% текс.

УКРАЇНЦІ! Се послідний концерт в Ню Йорку. Не жалійтеж труду ні гроша послухати в послідне сего живучого органу. Приходіть громадно всі!

Тикети можна набути: New York, N. Y.: 30. E. 7th Street; Jersey City, N. J.: Svoboda, 83 Grand St.; Elizabeth, N. J.: W. Lewczyk, 48½ Washington Ave.; Perth Amboy, N. J.: P. Hawryliw, 703 State Street.

І СЕ І ТЕ.

Ще одна ілюстрація до причти про скалку в оці.

Як видно з відгуків польських газет в Злучених Державах, польські імперіялісти не забувають нашої газети.

Нюйоркський дневник „Нови Світ" знова посвятив нашій газеті статтю. Щоби підготовити читачів відповідно, „НовиСвят" силкується підсунути своїм читачам „Свободу" зміняє часто орієнтації. Дослівно каже вона так:

„Український орган „Свобода", що виходить в Джерзи Сити, Ню Джерзі, мав від часу, як ми її знали, цілий тузін прежних орієнтацій. Були цікаві хвилі, коли на одній стороні тої газети була виразна орієтація австрійсько-німецька, а на другій аліянтська. Був вовк ситий і коза ціла..."

„Свобода" моглаб спитатися „Нового Світу", на котрій саме стороні „Свободи" таке трафилося, але не будемо питатися його тому, бо „Нови Світ" видно тому так пише, бо на його думку від язика податку не платиться, а папір терпеливий все видержить.

Згадаємо лишень, що писанє „Нового Світу" се спізнений донос. Такі газетярські доноси практикують редактори всіх польських газет в Европі, і звичай сей переноситься на польські газети в Америці, дарма, що Америка не Польща, та що доносчикови тут жолобів не дають. Ще в воєнні часи донос на газету за австрійсько-німецьку орієнтацію мігби послужити якому польському редакторови добитися джабу в якімсь бюрі для слідження за неанґлійською пресою в Злучених Державах, але з закінченнем війни та остабленнем воєнного завзяття вже й сі нагоди для доносників минули, і нині показати на когось яко на прихильника Австрії або Німеччини може викликати лишень усміх пожалування для тактики польської газетки.

Говоренне „Нового Світу" про австрійсько-німецьку орієнтацію тим більше пожалування гідне, що власне „Новий Світ" закидає борону за політикою Пілсудського, котрий за короткий час, за котрий ми його знаємо, мав добрий тузін орієнтацій, котрий почав свої орієнтації від того, що бив чолом перед німецьким цісарем, а скінчив тим, що пішов чоботи чистити Франції.

Заким „Новий Світ" зібрався писати про зміну орієнтації, повинен був вперед прочитати собі слова про тих критиків, що бачуть скалку в чужім оці, а не бачуть поліна в своїм.

Ось де собака похована.

З усього, що „Новий Світ" знає й не знає за „Свободу", йому не подобалося надбіднє отсе:

„Послідними часами „Свобода" пішла в напрямі Петрушевича, котрого „уряд" сидить у Відни і звідти кермує замахами в Східній Малопольщі. „Свобода" є органом, котрий найгорячійше аґітує за збиранием гроший на Петрушевичівську „независиму Галичину"."

Ми хочемо виразно підчеркнути сі слова „Нового Світу" бо назвавши Галичину Східною Малопольською та покпивши собі з уряду Петрушевича та його акції за независимою Галичиною, „Новий Світ" збирається говорити не про що инчого, як про згоду межи Польщею та Україною.

Річ ясна, „Свобода" ні словом не відпекується своєї політики за самостійностю Східної Галичини, хочби як ся думка була смішна польським шовіністам та імперіялістам. Річ ясна, „Свобода" не стане перечити акції за збиранием жертв на Петрушевичівську независиму Галичину. Ми лишень стверджуємо, що лайка польської газетки на „Свободу" та боротьбу за самостійність українського народа в Галичині є мимовільним признанием для газети. Скажемо словами нашого народа: „Видно, що ідемо, коли нас польські редактори лають."

Крути-верти, тре вмерти.

Пише далі „Новий Світ":

„„Свобода" доводить, що стремління Польщі до федерації з Литвою, Білою Руссю та Україною є доказом слабости. Якби так Польща була сильна та бачила, що сама собі дасть раду з Москвою, то не робилаби милих очий до Литвинів, Українців та Білорусинів."

„Справді льоґіка „Свободи" так смішна, що навіть з нею полемізувати не можна"

Дуже часто трафляється, що той, хто каже про свого противника, що його арґументи так смішні, що з ними навіть полемізувати не можна, якраз сам ніяких протиарґументів не має. Приміром „Новий Світ" Заперечивши голословно голова „Свободи", він покащавши похрунькав, а відтак каже:

„Польща не є сильною державою, котра моглаби сама остоятися (проти Німеччини та Росії), але такої сильної держави взагалі нині нема."

Значить льоґіка польського „Нового Світу" така: з одної сторони, смішною неправдою є, що Польща є слаба та що вона задля своєї слабости шукає федерації з Литвою, Україною та Білою Русею, а з другої сторони, правдою є не лишень, що Польща за слаба проти Московщини та Німеччини, але й те, що такої сильної держави загалом в світі нема.

Ось так польські редактори доказують насмішками нельогічні виводи „Свободи".

Вирвалося.

Вирвається льоґічним редакторам „Нового Світу" ще ось другі цінні уваги.

Пишуть вони, приміром:

„Якщо Польща має з обох сторін могучих сусідів то ворогів, то має їх також Литва, має також Біла Русь і Україна."

З того „Новий Світ" робить заключенне, що Литва, Біла Русь та Україна повинні зробити федерацію з Польщею.

Забувся „Нови Світ", що заким Литва, Біла Русь та Україна зроблять з Польщею федерацію, кожда з них спитається себе: Яких спільних ворогів має Литва, Біла Русь та Україна?

Забуває „Нови Світ", що першим ворогом, якого має Литва, Біла Русь та Україна є Польща.

Забуває „Новий Світ", що давши собі таку відповідь, чейже ні Литва, ні Біла Русь, ні Україна не стануть лучитися з Польщею, своїм спільним ворогом. Союз межи Литвою, Білою Русею та Україною проти Польщі є можливий, але не їх союз з Польщею.

Редактори „Нового Світу" думають, що на Литві або на Білій Руси або на Україні люди такі дурні, як польські редактори собі представляють. Редактори „Нового Світу" думають, що Українці, Литовці або Білорусини підуть кликати Польщу, аби вона ішла викидати Москву з України. Спитаємо редакторів „Нового Світу": чи якби так злодії закралися до редакції „Нового Світу", то редактори біглиби на вулицю та кричали: „Гей, злодії добрі, рятуйте редакцію „Нового Світу, бо закрадуть все й вам нічого красти не лишуть"?

Чи редактори „Нового Світу" думають, що Українці, Литовці та Білорусини нате визвалялибся з рук Москви, щоби відтак їм мала Польща так гнобити, як Москва? Чи редактори „Нового Світу" здається, що Українці, Литві та Білій Руси московський гнет не по нутру, але польський як з медом?

Спитаємо зовсім серіозно: чи польські редактори вдають, що вони такі дурні, чи вони справді вдавати не потребують?

Двоїться в очах „Нового Світу".

Збивши такими способами до грунту фальшиву та нельогічну політику „Свободи" „Новий Світ" пробує ще одного способу, аби її знищити вже до шпунту. З такою ціллю на кінці, він придумав ось який закид:

„Зі сваром проти Польщі, набитих видумками та чистісінькими брехнями, можна заключати, що „Свободі" ходить не о що другого, як лишень о вироблене серед української іміґрації московфільських ідей під покришкою кличів про независимість."

„Свобода" справді вдячна „Новому Світови" за сю нову денунціяцію її політики. Заміна увага тому, що сього справді ніхто досі не завважав. Десятки читачів читало статті „Свободи" і не завважали її московфільства, аж нарешті „Новий Світ" відкрив, що під покришкою пропаганди за независимість криється акція за злукою з Москвою.

Ми справді не дивуємося редакторам „Нового Світу". Вони знають, що Польща стоїть проти Москви. Вони знають, що сусіди Польщі можуть її помогти. Межи ними є Україна. Україна моглаби помогти Польщі боротися прти Москви. Коли Україна не захоче станути по польській стороні, то Польщі се пошкодить. Польща, значить, втратить вже від того самого, що Україна не стане за Польщею. Значить, Україна стане по стороні Москви вже тим самим, що не стане за Польщею.

Таке розумоване „Нового Світу". Звідки береться редакторський докоряв на „Свободу" за москвофільство. Закид наскрізь діточий, бо він показує, як Поляки в своїм національнім самолюбстві не можуть поставитися в положенне других народів, як вони судять кождий народ лишень зі свого, самолюбного польського становища.

Якби редактори „Нового Світу" хотіли справді зрозуміти почування Українців, коли їм Поляки роблять закиди москвофільства, най представлять себе в положенню чоловіка, на котрого напав злодій, а до котрого відтак підійшов другий злодій тай каже: „Чоловіче, мені дуже жаль, що тебе рабує отсей злодій. Як получишся зі мною та обіцяєш не противитися, як я буду від тебе забирати все, що в тебе хоче забрати отсей злодій, то я тобі поможу увільнитися від сего злодія".

Чи редакція „Нового Світу" припускає, що рабований згодилбися на таку джентельменську пропозицію? Чи „Новий Світ" не припускає, що нападений заявивби: „Дякую вам, панцю, але мені не ставовить ріжниці, чи мене обкрадують злодій, чи такі добродії, як ви".

Як Польща не розуміє почувань України, так другий злодій не розуміє, чому властиво обкрадений не поміг йому увільнитися від першого злодія.

Се відай повинно бути зрозуміле навіть редакції „Нового Світу". Хиба що й там панує не льоґіка „Свободи", але льоґіка Польщі.

ДЕРЖІТЬ БЛЯШАНКУ ЗА

MAGNOLIA

STAR MILK

ЗАВСЕДИ

В СВОЇ ЛЕДІВНІ ДО БЕЗПРОВОЛОЧНОГО УЖИТКУ

ЗАХОВУЙТЕ НАЛІПКИ ЗАДЛЯ ЦІННИХ ДАРУНКІВ

НАПИШІТЬ НА ОДНУ З ПОДАНИХ НА НАЛІПЦІ АДРЕС ПО ІЛЮСТРОВАНУ ЛІСТУ ПРЕМІЯ.

„Заховувати наліпки виплачується"

КРАЙ АВТОМОБІЛЯ

Департамент (міністерство) торговлі в Вашінґтоні нараховує, що в 1922. році в Злучених Державах вироблено 2,334,790 нових автомобілів. В січни с. р. вироблено самих пасажирських автомобілів 221,697 або коло три рази тільки, що вироблено в січни минувшого року. В подібний спосіб зростає також продукція (виріб) тягарових автомобілів (так званих трових).

ЧИМ СИЛЬНА НІМЕЧЧИНА

Останній французький напад на обезброєну Німеччину не остав без відгомону, якого остаточних консеквенцій, покищо, передбачити не можна. Одним зі засобів боротьби нації, яку позбавлено зброї, це — байкот ворога на усіх полях. І цей байкот переводять Німці з дійсно німецькою послідовністю. Одним із зразків цього бойкоту може послужити рішення берлінських власників гостинниць, в якому кажеться: 1) Починаючи від нині можна подавати чужинцям мясний обід тільки раз на день; 2) Масла ні яєць до снідання подавати не вільно; 3) не вільно виставляти харчевих засобів за склеповими шибами: 4) Усі берлінські гостинниці, від нині починаючи, не будуть приймати французьких ні бельгійських гостей; 5) не вільно передплачувати французьких, ані бельгійських часописів; 6) при розплачуванню не вільно приймати французьких, ані бельгійських банкнотів: 7) власники гостинниць зобовязуються не спроваджувати французьких та бельгійських вин, ласощів і харчів . . .

ЯРМАРОК В ХАРКОВІ

В Харкові відчинений хрещенський ярмарок. Сировини привезено мало. Висшторгом привезена вовна, зібрана як податок. Приїхали покищо лише представники державної трестованої промисловости. Приватних покупців і продавців мало.

УКРАЇНСЬКІ РЕКОРДИ

РЕКОРДИ УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ХОРУ

ВЖЕ ВИЙШЛИ.

Дотепер вийшли:

15032 В ПОЧАТВСЬКІЙ БОЖІЙ МАТЕРИ.
15032 А ЧЕРЕЗ ЛОЛЕ ШИРОКЕЕ.
15033 В ВЕРХОВИНО.
15033 А ОЙ У ПОЛІ БАРШИПОЛІ.
15034 В ЩЕДРИК — КОЗА.
15034 А ОЙ ГОРЕ КАЛИНІ.
15035 В В ЙОРДАНІ.
15035 А ОЙ СИВА ЗАЗУЛЕНЬКА — Коломийка.

На одній платі дві пісні: А і В

BRUNSWICK—10-INCH

ОДНА ПЛИТА (РЕКОРД) КОШТУЄ $1.50.

З замовленнями треба присилати і гроші.

Рекорди можна набути:

"SVOBODA", 83 Grand St., JERSEY CITY, N. J.

— або —

ANDREW BARNA, 279 Nepperhan Ave., YONKERS, N. Y.

У Андрія Барни можна дістати рекорди Columbia та инші.

НАШІ ЗА ГРАНИЦЕЮ

Українці живучі за границею повинні обовязково учитися мови того краю, в котрім живуть. Живучи в Америці Ви повинні учитися анґлійського язика, знаючи його Ви легко можете вивчитися ремесла або професії та бути нарівні з Американцями. Ви маєте тепер нагоду навчитися його почтою протягом 3 місяців після нашої легкої системи. Пробну лекцію і подрібности висилаємо за 10 цнт. грішми або марками можна канадійськими. Адресуйте:

First American Preparatory School,
Dept. 46,
525 W. 47th Street, New York, N. Y.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ВЯЧЕСЛАВ БУДЗИНОВСЬКИЙ.

ПЛАСТУН.

Оповіданне з життя запорожських збігців.

(16)

Вийшли по драбині на гору. На майдані Ганна побачила якихдвацять москалів і пять Татар. Ні козаків, ні Мулика не бачила. Також не бачила обох козачих жінок. По середині між москалями і Татарами стояв Кутлумамет і московський офіцир. Щось радили і торгувалися. Мабуть широко розходилися їх думки, бо виглядало, начеб сварилися. Офіцир вислав двох москалів до куріня. Кутлумамет пішов до своєї мами, що стояла коло татарського гуртка. Поговорив з нею і вона пустилася до башти. Салдати вели з куріня Мулика з руками звязаними на спині. Московський офіцир говорив до него, він відповідав. Татарка підійшла під саму башту.

— Ганно, Ганно — крикнула.

— Сюди зараз прийде писар Мулик. Повторить тобі приказ московського офіцира. Москаль жадає, щоби ви обоє, себто ти і той козак, що втік до башти, зараз здалися йому. Офіцирові потрібна башта і той запас, що в башті. Ти потрібна його салдатам. Вони ніщо будуть пити. І тверезий москаль не чоловік, він лиш пана. Як напеся, то він звір. Салдати жадають від свого офіцира, щоби тебе дав їм. Не одному, але всім. Отже тепер знаєш, що з башти не смієш вийти. Кутлумамет має замало своїх людий, щоби тебе перед москалями оборонити. Козак нехай виде, йому нічо не станеся.

В часі сеї промови Татарки мусіло прийти до якоїсь угоди між офіциром і Муликом, бо на приказ офіцира приступив до Мулика салдат і розпутав його руки. Мулик пішов під башту.

— Ганно! Чи ви бачили мене спутаного?

— Бачила.

— Отже тепер знаєте, що я полонений і приходжу поневільно. На приказ москаля.

— Щож ви мені скажете?

— Татари зажадали, щоби москалі видали їм вас. Очивидно, ви пішли би до гарему котрого з тих дикунів. Щоби вас спасти від такої ганьби, офіцир, хоч москаль, хоче взяти вас під свою опіку. Се станеся тілько тоді, коли ви йому зараз здастеся. Як се скористаєте з його ласки, то Татари вирубають двері, або я підпалять башту. Тоді ви таки попадете в їх руки. При тім згине Чверда. Москаль жадає також, щоби Чверда здався. Йому нічо не станеся, лише віддадуть його в пікінірі. Для того він, безоглядну на се, що ви з собою зробите, має зараз вийти з башти... Такий приказ побідника. Я гадаю, що як для вас, так і для Чверди ліпше здатися.

— Що ви на се, Чверда? — спитала Ганна.

— Лишаючи мене тут, отаман приказав мені опікуватися вами. Те саме поклав мені на серци Голима, те саме Бобренко. Насамперед скажіть ви, як розумієте: окремо се, що сказала Татарка, окремо сказане Муликом і ще окремо одно з друге в купі?

— Я відаю дещо таке, про що ви ще не чули. Татарка любить мене. По татарськи, але любить. Все те, що вона говорила, мабуть свята правда. І син, Кутлумамет хоче дістати мене до свого гарему, отже боїться, щоби мене не споневіряли пяні москалі. Він мабуть надіеся, очивидно, як ви вийдете звідси, вимаити мене з башти, або й взяти силою в якійсь хвили, коли москалі не будуть могли перешкодити йому. Щоби не впасти в руки московських звірів, я мушу лишитися тут. Щоби не опинитися в руках Кутлумамета, мушу Татар держати здалека від башти.

— Є розум в тім, що говорите. Я лишаюся з вами.

— Колиж бо вам ліпше здатися. Вас возьмуть в пікінірі. Як лишетеся тут і Татари возьмуть, або підпалять башту, згинете.

— Як згину, то разом з вами. Маю приказ опікуватися донькою отамана. Впрочім, хоч би й ви вийшли звідси, то я мушу боронити військовий запас, який є в башті. Москалі дабеуться до него хиба по моїм трупі. Позвольте, що я розмовлюся з ним.

— Пане писар! — Чверда крикнув. — Москаль мабуть не знає, що козак, котрий сидить в башті, не простий козак. Він мабуть не знає, що Запорожець Чверда... на той час отаман острова. Як би знав, то не післав би вас в воєнній ділі до дівчини. Перекажіть йому, що Запорожець Чверда, на той час отаман острова, не здасть башти; зі своєї кріпости не вийде і не позволить вийти Ганні Горбеївній. Перекажіть йому також, що як хто з його людий, або який Татарин підійде до башти, накриеся ногами.

Мулик відійшов. Татарка лишилися. Підвела руку на знак, що хоче говорити.

— Козак зле зробив, що не вийшов, — сказала. — Як не москалі, то Татари возьмуть башту і він згине. Але то буде дуже попіться, то до тої пори башта безпечна. Не хочуть, щоби стріли перестерегли старого отамана. Ганна може спокійно спати аж до повороту свого батька. Але вона його вже не побачить.

— Сю Татарку сам Господь Бог наслав, — промовив Чверда. — Вже знаю, як перестеречи наших. Будемо стріляти... треба, чи ні.

Коли Москалі від Мулика почули відповідь доложеніщ, всі заревли диким, хриплим хором і пустилися бігцем до башти. За ними, але кількадесять кроків Татари. Москалі стали зразу стріляти до башти, але бачучи, що на мушкетні кулі стіни за грубі, залишили стріляниу і підступили до башти. Два були з сокирами. Татари все ще стояли з заду. Таксамо московський офіцир, бо салдати все те робили проти його волі.

— Чи сам Татарин не показує нам, щоби стріляти? — Чверда спитав здивуваний.

— Ганна гляиула в біінницю.

— Він справді, вливаючися в башту, підводить рушницю, ціляє в Москалів і рушницю опускає. Так раз у раз.

— Се свідчилоби, що ваш здогад правдивий. Між офіциром і Кутлумаметом мабуть така злагода, що ви маєте дістатися Татарином. Салдати мабуть в тім пункті не слухають свого отамана; хочуть вас проти його волі і проти договора з Татарином взяти собі. Офіцир і Татарин мабуть безсильні, отже позволяють нам самим боронитися. Я з дозволу скористаю.

Чверда всунув мушкет в шкалубину в тій части долівки, що виставала поза долину башти і випалив. Коли дим розійшовся і обоє заглянули в шкалубину, котра одночасно була бійницею, побачили під баштою, під самими дверми лише одного москаля, що качався в ковтині крови. По хвили збіжжевши, ці почули голос Мулика.

— Московський офіцир пос-

сить вас залишити пальбу. Він хоче післати під башту двох салдатів без зброї, щоби забрали раненого. І ще раз взиває вас здатися. Як не послухаєте, то підпалить башту.

— Раненого може взяти собі, — відповів Чверда. — Башту, як йому того так забагалося, нехай підпалює. Але тоді будемо стріляти. Мушкетів, пороху і куль маємо великий запас.

Під башту підійшли два москалі і забрали раненого... вже небіщика. Ні москалі, ні Татари того дня під башту вже не підходили.

— Не знати, як довго буде тревати ся облога, — промовив чверда, коли вже смеркало, — бо не знати, коли отаман верне і увільнить нас від напасти. Нам треба пильнуватися, щоби нас не одолів сон.

— З всего того, що знаємо про їх наміри, виходить, що як сам не здамося, то вони стануть до нас добуватися сидою аж тоді, коли верне мій батько. Очивидно, як вони одоліють його. Отже так дуже пильнуватися, поки що, не треба. Всеж таки добре було би, як би мі, чергуючись, пильнувалися. Я спала до самого полудня, отже й так не буду спати. Ви не лиш в день не спали, але мабуть і в ночи.

— Не міг, не було коли. В ночи відходив похід, се буде перша ніч моєї відвічальности за остров.

— Отже ви йдіть спати. О півночи збуджу вас.

— Так буде найліпше. Але добре наслухуйте.

Чверда зійшов на долину, начер до чотирох коновок води виніс на гору.

— Се наше?

— А як би сим чортам забагалося підкласти під башту огонь?... Що лиш тоді носити воду? Нехай буде під рукою.

(Дальше буде).

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ПОЗІР! SCRANTON, PA. І ОКОЛИЦЯ, ПОЗІР!

В ВІВТОРОК, ДНЯ 27-ГО МАРТА

ВЕЛИЧАВИЙ КОНЦЕРТ

УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ХОРУ

В TOWN HALL, SCRANTON, PA.

Початок 8.15 вечером.

Проситься всіх Українців міста Скрентон і околиці прибути громадно, бо се буде послідна для нас нагода почути наших славних співаків в нашім місті. 47

УКРАЇНЦІ І УКРАЇНКИ З POTTSVILLE, PA. І ОКОЛИЦЯ, ПОЗІР!

В СЕРЕДУ, ДНЯ 28-ГО ЛЮТОГО

— відбудеся —

КОНЦЕРТ УКР. НАР. ХОРУ

В ГАЛИ HIPPODROME В POTTSVILLE, PA.

Початок о годині 8. вечером.

Нехайже не бракне нікого з нас на сім концерті, щоб своєю присутністю зеличати належито се Народне Свято. 47-8

SHAMOKIN, PA. І ОКОЛИЦЯ, ПОЗІР!

Отсим повідомляється, що

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ХОР

завитає до нас та дасть

ВЕЛИЧАВИЙ КОНЦЕРТ

В ПЯТНИЦЮ, ДНЯ 2-ГО МАРТА Б. Р.

В MAJESTIC HALL, SHAMOKIN, PA.

Початок о годині 8. вечером.

Шамокінці і околиця! Незабудьте, що се одинока для нас нагода почути своїх дорогих соловіїв. Нехайже небракне на сім Народнім Святі нікого. Прийдім всі як один, щоб привитати Хор як пристало на нас. 47-9

ПОЗІР! ALLENTOWN, PA. І ОКОЛИЦЯ ПОЗІР!

КОНЦЕРТ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ХОРУ

відбудесь в нашім місті

В ПЯТНИЦЮ, ДНЯ 9-ГО МАРТА Б. Р.

Проситься отсею дорогою всіх Українців та Українок з Алентавн і околиці, щоб всі явилися на се Народне Свято та почули славного нашого Хору. Тикети можна набути у д. Гр. Пипюка, 611 Ridge Ave., Allentown, Pa. 49,51,2,4,5

КЛОПОТИ УРЯДУ З ВІДСИЛАННЕМ ІМІҐРАНТІВ

ВАШІНҐТОН, 23. лютого. — Секретар (міністер) праці Дейвис предложив кабінетови міністрів свої жалоби на великі кошти, які його департамент (міністерство) мусить поносити, коли іміґраційному урядови приходиться депортувати (відставляти, відсилати) іміґрантів до краю їх походження.

Депортації пожирають тільки гроша, що часто трафляється таке, що уряд не має гроший на заплаченне відсилки, і мусить лишити іміґрантів далі в Америці.

КИЛЬКО ЗЛОЖИЛИ ПООДИНОКІ ГРОМАДИ НА ФОНД НЕГАЙНОЇ ДОПОМОГИ РІДНОМУ КРАЄВІ

(Передпослідний виказ). Від 1. вересня 1922 р. до 26. лютого 1923 р.

	Тепер на Фонд	Попередно на Позичку
1. Detroit (Hamtramck), Mich.	1,710.00	
2. Detroit, Mich.	$1153.75	$2863.75
3. Philadelphia, Pa.	2863.75	5155
4. Chicago, Ill.	1862.50	2385
5. New York, N. Y.	1659.10	10,525
6. Cleveland, O.	1584.00	9,565
6. Woonsocket, R. I.	746.50	3,413
7. Newark, N. J.	656.64	2,920
8. Jersey City, N. J.	549.00	3,330
9. Yonkers, N. Y.	476.25	4,029
10. Elizabeth, N. J.	472.15	1,020
11. Wilkes-Barre, Pa.	458.75	1,745
12. Brooklyn, N. Y.	448.00	790
13. Chester, Pa.	434.61	2,155
14. Passaic, N. J.	426.45	1,387
15. Auburn, M. Y.	415.00	1,334
16. Ambridge, Pa.	378.53	655
17. Minneapolis, Minn.	371.00	450
18. Baltimore, Curtis Bay, Md.	294.33	1,130
19. Pittsburgh, Pa.	280.63	1,250
20. Centralia, Pa.	274.00	1,270
21. Carnegie, Pa.	256.60	710
22. Allentown, Pa.	239.02	1,505
23. Northampton, Pa.	229.60	880
24. Syracuse, N. Y.	224.75	285
25. N. S. Pittsburgh, Pa.	224.00	2,085
26. Trenton, N. J.	224.00	1,000
27. Perth Amboy, N. J.	217.00	1,200
28. Buffalo, N. Y.	200.52	1,455
29. Hartford, Conn.	200.00	145
30. Pittsfield, Mass.	174.45	420
31. McKees Rocks, Pa.	166.00	540
32. Hazleton, Pa.	165.00	270
33. Frankford, Pa.	152.00	320
34. New Kensington-Arnold, Pa.	155.16	260
35. Wheeling, W. Va.	150.00	205
36. Wilmington, Del.	148.15	750
37. Rochester, N. Y.	139.50	1,190
38. Bridgeport, Conn	138.35	275
39. Boston, Mass.	131.13	715
40. Shamokin, Pa.	121.62	1,000
41. W. Pullman, Ill.	119.25	...
42. Cohoes, N. Y	118.40	405
43. St. Louis, Mo.	110.25	510
44. Utica, N. Y.	107.30	325
45. Manville, R. I.	101.00	867
46. Milwaukee, Wisc.	100.00	220
47. Scranton, Pa.	100.00	131
48. Jamaica, N. Y.	96.00	355
49. Carteret, N. J.	95.50	140
50. McAdoo, Pa.	89.50	350
51. Olyphant, Pa.	85.00	150
52. Lancaster, N. Y.	80.25	245
53. Woodlawn, Pa.	77.75	25
54. Elmira, N. Y.	75.50	265
55. Little Falls, N. Y.	75.00	620
56. Amsterdam, N. Y	72.86	697
57. Bethlehem, Pa.	72.00	140
58. Nanty Glo, Pa.	69.00	20
59. Rhone Sta., Hanover, Pa.	67.36	405
60. Ramey, Pa.	65.65	175
61. Tams, W. Va.	62.15	200
62. Bridgeport, Pa.	62.00	340
63. Youngstown, O.	60.50	1025
64. Rossford, Ohio	57.00	275
65. Kent, Pa.	56.50	...
66. New Haven, Conn.	56.50	1,030
67. Titusville, Pa.	55.50	100
68. St. Joseph, Mo.	53.80	590
69. Erie, Pa.	53.00	95
70. Butler, Pa.	51.20	380
71. Donora, Pa.	50.00	...
72. Herkimer, N. Y.	50.00	130
73. Glastonbury, Conn.	46.00	180
74. Yorkville, O.	44.50	225
75. Spring Valley, N. Y.	44.00	135
76. Waterville, N. Y.	43.57	165
77. Meriden, Conn.	43.00	...
78. Peoria, Ill.	42.00	115
79. Houston, Texas	40.00	100
80. Bayonne, N. J.	40.00	260
81. Johnstown, Pa.	40.00	50
82. Shenandoah, Pa.	40.00	466
83. Millville, N. J.	38.50	215
84. Gary, Ind.	36.75	90
85. Bakerton, Pa.	35.00	500
86. Canonsburg, Pa.	35.00	102
87. Palmerton, Pa.	35.00	140
88. Sticville, Pa.	35.00	170
89. Bairdford, Pa.	34.37	35
90. Manchester, N. H.	30.75	425
91. Monessen, Pa.	30.67	400
92. Barnesboro, Pa.	30.00	25
93. N. Tonowanda, N. Y.	30.00	125
94. Powers, W. Va.	30.00	...
95. Sanquoit, N. Y.	30.00	150
96. Smith Mill, Pa.	30.00	50
97. Braddock, Pa.	29.00	195
98. Zanesville, O.	28.00	40.80
99. New Alexandria, Pa.	27.30	...
100. Morwell, N. Y.	27.25	...
101. Coatesville, Pa.	27.00	10
102. Woodhaven, N. Y.	27.00	305
103. Rankin, Pa.	26.50	...
104. East St. Louis, Ill.	26.40	135
105. Ludlow, Pa.	26.00	160
106. Granville, N. Y.	25.00	215
107. Racine, Wisc.	25.00	205
108. Stapleton, N. Y.	25.00	275
109. Paterson, N. J.	23.50	195
110. Niagara Falls, N. Y.	23.00	4
111. Luldow, Mass.	21.50	15
112. Camden, N. J.	21.36	70
113. Ford City, Pa.	21.00	280
114. Toronto, Ont., Canada	20.00	3
115. Washington, D. C.	20.00	220
116. Toledo, O.	19.50	80
117. Smoke Run, Pa.	18.00	195
118. Stamford, Conn.	18.00	195
119. Altoona, Pa.	17.00	360
120. Astoria, N. Y.	16.00	135
121. Nanticoke, Pa.	16.00	215
122. Olean, N. Y.	15.50	70
123. Seymour, Conn.	15.25	220
124. Birmingham, Ala	15.00	...
125. Gary, W. Va.	15.00	...
126. Maritan, N. J.	15.00	135
127. Whippany, N. J.	15.00	50
128. Hudson, N. Y.	13.48	140
129. Danbury, Conn.	13.15	275
130. Desloge, Mo.	12.25	...
131. Lyons, N. Y.	11.00	...
132. Garfield, N. J.	10.50	10
133. Sayre, Pa.	10.50	10
134. Westbury, N. Y.	10.50	...
135. W. Easton, Pa.	10.40	225
136. Ansonia, Conn.	10.50	140
137. Allegheny, Pa.	10.00	...
138. Brownsville, Texas	10.00	...
139. Burgettstown, Pa.	10.00	10
140. Lackawanna, N. Y.	10.00	...
141. Mahanoy Plane, Pa.	10.00	25
142. Marblehead, O.	10.00	...
143. Middl Village, N. Y.	10.00	40
144. Minersville, Pa.	10.00	545
145. Northumberland, Pa.	10.00	145
146. Ogdensburg, N. Y.	10.00	10
147. Osage, Iowa	10.00	...
148. Palmer, Mass.	10.00	60
149. Phillipsburg, N. J.	10.00	100
150. Plainfield, N. J.	10.00	20
151. Rutland, Vt.	10.00	25
152. Salisbury Center, N. Y.	10.00	...
153. St. Paul, Minn.	10.00	150
154. Vandergrift, Pa.	10.00	10
155. West Park, O.	10.00	100
156. Whitestone, N. Y.	10.00	152
157. Wilton, N. Dak	10.00	260
158. Worcester, Mass.	10.00	25
159. Rome, N. Y.	9.00	210
160. Middletown, N. Y.	8.00	45
161. Duquesne, Pa.	7.00	...
162. Sand Creek, Mont.	7.00	10
163. Franklin, Mass.	7.00	100
164. Latrobe, Pa.	5.10	107
165. Adams, Mass.	5.00	45
166. Addison, Conn.	5.00	320
167. Benwood, W. Va.	5.00	80
168. Berwinsdale, Pa.	5.00	...
169. Brackenbridge, Pa.	5.00	...
170. Brockport, N. Y.	5.00	...
171. Broughton, Pa.	5.00	...
172. Camillus, N. Y.	5.00	...
173. Caro, Mich.	5.00	5
174. Crabtree, Pa.	5.00	15
175. Cromptn, R. I.	5.00	20
176. Clifton, N. J.	5.00	...
177. Decatur, Ill.	5.00	35
178. Des Moines, Iowa	5.00	15
179. Dover, N. J.	5.00	...
180. Eldersville, Pa.	5.00	...
181. Ellsworth, Pa.	5.00	...
182. Freehold, N. J.	5.00	...
183. Granite City, Ill.	5.00	...
184. Gridley, Calif.	5.00	...
185. Hammond, Ind.	5.00	45
186. Holden, W. Va.	5.00	...
187. Holyoke, Mass.	5.00	215
188. Koppel, Pa.	5.00	...
189. Lansing, Mich.	5.00	25
190. Leechburg, Pa.	5.00	10
191. Loomis, N. Y.	5.00	25
192. Lyon Falls, N. Y.	5.00	10
193. Majestic, Ky.	5.00	50
194. Marysville, Calif.	5.00	...
195. Mishawaka, Ind.	5.00	10
196. New Brunswick, N. J.	5.00	...
197. New Providence, N. J.	5.00	...
198. Orange, Conn.	5.00	...
199. Parlett, Ohio	5.00	...
200. Plainsboro, N. J.	5.00	65
201. Plandome, N. Y.	5.00	...
202. Providence, R. I.	5.00	290
203. Putnam, Conn.	5.00	25
204. S. Derrfield, Mass.	5.00	55
205. Tacoma, Wash.	5.00	...
206. Tamaqua, Pa.	5.00	...
207. Taylor, Pa.	5.00	75
208. Westerly, R. I.	5.00	15
209. Whipple Barracks, Ariz.	5.00	...
210. Winning Gelf, W. Va.	5.00	65

З ДІЯЛЬНОСТИ УКРАЇНСЬКОГО ПАРЛЯМЕНТАРНОГО КЛЮБУ ВОЛИНІ, ХОЛМЩИНІ, ПІДЛЯШІ І ПОЛІСЯ У ВАРШАВСЬКОМУ СОЙМІ.

Наглий внесок посла Хоми Приступи, і товаришів з Українського Клюбу в справі політичних арештів в Східній Галичині.

З проголошенням виборчого закону до Сойму та Сенату Польської Республики, коли розпочалась передвиборча агітація політичних партій — влада проголосила в Галичині виїмковий стан, мотивуючи це потребою забезпечити населенню спокій на час виборів. Одночасно почались по селах і містах масові арешти селян, робітників і інтелігенції української національности. Ревізії велись неупинно день і ніч, а все робилось в більшости без постанови суду, тільки на підставі донесень тайної і явної поліції, на донесення польських політичних груп і ріжних невідповідальних осіб, котрі в цей спосіб зводили особисті порахунки з своїми політичними противниками. Виарештовано людий, котрі не належали до ніякої політичної партії, не брали ніякої участи в політичнім житю, а працювали виключно на полі культурно-освітнім. Виарештовано старших і непов'ятних шкільну молодь. Арештовані перетримувано по кілька тижнів без предявлення якого би то не було обвинувачення. Власти адміністраційні і судові нарушили право, нарушили також арт. 95, 97 і 100 конституції. Про це своєчасно писала вся преса українська і польська.

Хоча вибори пройшли спокійно і спокій той панує і тепер, взвищу у Львові, Перемишли, Станиславові, Тернополи і инших містах Східної Галичини і дальше переповнені населенням української національности.

Більшости тих політичних вязнів до сих пір не вручено актів обвинувачень. Стан такий в державі правній є недопустимий і повинен бути негайно усунений.

На підставі повищого Високий Сойм ухвалить:

Вимавється Уряд:

1) до призначення для провірки повищого надзвичайної слідчої комісії з представників міністерств справедливости, справ внутрішних і представників Сойму, надіяти ту комісію надзвичайними уповноваженнями,

2) негайно звільнити всіх тих арештованих, котрим не предявлено конкретних обвинувачень, а тільки загальні,

3) провірити всі вязниці Східної Галичини для ствердження, чи нема в них ще не полекшеного режиму вязнів,

3) для засуджених уже видати амнестію,

5) потягнути до відповідальности карної представників влади, котрі причинились до нарушення права.

Варшава, дня 26, січня 1923.

Підписи.

Наглий внесок

послів Хоми Приступи, Семена Любарського і товаришів з Українського Клюбу в справі хаотичної господарки бюр Відбудови на Волині, Холмщині, Підляшю, Полісі і у Східній Галичині.

Відбудова краю, помимо того, що розпочалася ще в 1919 р. провадилась і провадиться дуже поволи з тої причини, що в тій галузи міністерства робіт публичних панує хаос, зволікання і бюрократизм, ізза чого населення дарма тратить много часу і грошей, терпить фізично і морально і змушене мешкати в як найгірших антісанітарних умовах. Особливо дається зауважити такі безпорядки:

1) хаос в повітових бюрах Відбудови;

2) не видається будівничого матеріялу з найблищих лісів, а з лісів за кількадесять верств (кільометрів);

3) хаос при видаванню дерева з лісів. Населення має квіти на дерево по два роки. Бюра Відбудови продовжують термін важности тих квітів без кінця, але дерева не видають, видається квіт на 5 кілько пняхів, на 10 шиб, на 100 цегол, але дерева не видається;

4) тартаки за різку дерева беруть 1|3, 1|2, а навіть половину з всього нерізаного дерева;

5) за перевіз будівельного матеріялу зелізницями берється сплата і не дається вагонів;

6) зволікання у всіх урядах міністерства робіт публичних;

7) не видається грошевої допомоги безземельним, малоземельним, вдовам, сиротам і бувшій службі фільварчній на перевіз і різку дерева, а також на відбудову;

8) гамується видача матеріялу на будову і направу немешкальних будинків і млинів;

9) не видається допомоги ні деревом ні грішми на будову і направу кериниць;

10) не покликується місцевого населення до праці над відбудовою (нема сільських і міських комітетів відбудови);

11) беруться плати від населення за пораду і поміч технічну (вимагається пляну будинків, плян той складає само Бюро Відбудови і бере за це по 500 — 600 тисяч марок);

12) не поширюється функції державного банку Відбудови на села і міста (нема при волостях філій банку);

13) мала кількість коней не дає можливости населенню вивезти на термін дерева з лісу, котре в таких випадках конфіскується;

14) приватні маєтки відмовляються видавати населенню дерево на основі квітів Бюр Відбудови;

15) місцевому населенню видається на всі будинки ко. 5 метрів дерева, а осадникам по 40—50 метрів кб.;

16) лісництва свідомо видають населенню дерево опалове замість будівельного;

17) службі фільварчній, котру викинуто з маєтків і малоземельному населенню, котре перед війною не мало власних будинків — Бюра Відбудови відмовляють всякої допомоги в будівництві;

З огляду на повище Високий Сойм зволить ухвалити:

Закликається уряд,

1) щоби у відбудові краю було усунене — зволікання, бюрократизм і хаос в праці, щоби по селах і містах були заложені комітети відбудови, щоби була поширена на села і міста діяльність Державного Банку Відбудови для помочі безземельному, малоземельному населенню, господарям взірцевих господарств і службі фільварній в купівлі матеріялу будівельного по мінімальних цінах;

2) Сойм призначить свій контроль над всіми органами Відбудови краю;

3) щоби негайно була призначена соймова ревізія всіх інституцій, котрі занимаються відбудовою краю, а особливо Бюр Відбудови.

Варшава, дня 22. січня 1923 р.

Підписи.

Інтервенція в справі голодівки бриґідських вязнів.

27. січня ц. р. посли Самійло Підгірський і д-р Райх інтервенціювали у польського міністра справедливости в справі голодівки вязнів у бриґідській тюрмі у Львові. Міністр обіцяв негайно телефонічно вияснити справу.

ROYAL MAIL
„Подорож вигодна"
ДО ЕВРОПИ
Одно класові кораблі з кабінами.
Славний „O" Корабель "Orbita" і "Orduna" перероблені на одно класові і третої класи кабіни кораблі дають надзвичайну вигоду до Гамбурга.
Найнижша ціна II класи $103.50
Два гарні нові кораблі "Orca" і "Orbe" мючі 1, 2 і 3-ту клясу пічуть відїздати до Европи на весні.
THE ROYAL MAIL STEAM PACKET CO.
Sanderson & Son, Inc., Agents
26 Broadway, N. Y. або місцеві агенти

ГРИБИ!
На днях отримуємо з краю правдиві гриби, дуже добрі, без піску, три сорти.
Перший сорт вибирані, самі головки, без корінів, ціна за фунт $2.50
Другий сорт, головки з корінцями, осмні, ціна за фунт $2.00
Третій сорт мішані, чисті, до варення дуже добрі, ціна за фунт $1.25
Для шторників опуст. Замовлення посилайте на адресу:
EUROPEAN BAZAR,
168 E. 4th Street, New York, N. Y.

Найкращі, найкрасші, справні старомодні найкорше, найтаньше полагоджує Канцелярія Новіньвіль.
T. J. HRYCEY CO.,
329 S. 4th Street,
PHILADELPHIA, PA.

ПУБЛИЧНА ВИПРОДАЖ
Ми закупили 12,000 пар Американської Армії Munson-а черевики, розмірів від 5½ до 12. Се є ціла надвишка яка остала у одного з найбільших державних контракторів.
Черевики гарантовані сто процент правдиво шкіра, барва темно дубова, недопускають води ні болота. Правдива ціна сих черевиків є $6.00, тому однак що закуплено весь товар, ми можемо продовати їх публиці по $2.95.
Присилайте правдивий розмір (сайз). Заплатите почтареви при відборі або пришліть мені ордер. Коли черевики не є ті, що представляємо, з охотою звернемо гроші за жадане.
NATIONAL BAY STATE SHOE COMPANY,
295 BROADWAY,
NEW YORK, N. Y.

ВАСИЛЬ І МАРІЯ МУЗИКА
Українські Погребники
Без ріжниці в котрій стороні Цікаво або оженці мешкаєте, телефонуйте до МУЗИКИ і вмовляйте гроші.
2231 W. CHICAGO AVE.
Tel. Seeley 4256 і West 6557

ПОЛЯКИ ПРОТИ ЖИДІВ

„Звоїзнек Людово-Народовий" предложив польському соймови нагле внесення в справі обмеження права для жидівської молоді користати з висших шкіл у Польщі. Це внесення додає до закону про академічні школи з дня 13. липня 1920 ось який уступ: „Число студентів не-польських національностий і мойсеєвого віроісповідання не може у відношенню до числа всіх студентів перевисшити відсотку даної не-польської національности і мойсеєвого віроісповідання, який вони мають в загальному числі населення Річипосполитої". Другий уступ цього внесення дає сенатам і зглн. деканатам висших шкіл, право в інтересі навчання обмежувати число студентів, які можуть бути приняті на дану виділ на студії.

Се звертає своє вістре перш усього проти Жидів, бо, як відомо, вони одні користають із висших шкіл у відношенню до інших народів більше від носить процентове відношення жидівського населення до всього населення держави.

НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ

Національною бібліотекою Злучених Держав є так звана Конгресова Бібліотека в Вашингтоні. Основано її ще в 1800-ім році для ужитку членів Конгресу. Одначе перша збірка книжок, яких три тисячі томів, згоріла в 1814-ім році, коли британське військо спалило Конгресові будинки. На початок нової збірки Конгрес купив від Томаса Джеферсона його приватну бібліотеку з семи тисячами книг. В 1815-ім році вийшов перший каталог, зладжений самим Джефферсоном.

Сегодня Конгресова Бібліотека, найбільша в Америці, містить більш як 3,000,000 друкованих книг і брошур. Від 1846-го року видавничий закон вимагає, щоб кождий видавець прислав до Конгресової Бібліотеки що найменше один примірник кождої (копірайтованої) книжки. Таким способом назбиралася в ній повна збірка книг і друків виданих в Злучених Державах. Найбільші і найкрасше скомплетовані відділи бібліографії, історії, політичних і соціяльних наук, державного права, американської історії, біографії і генеалогії та відділ мистецтва. Федеральне правительство, стейтові уряди та міста додають щорічно яких 24,000 томів. Чужі правительства і наукові товариства прислають що року яких 12,000 томів своїх видань. Врешті Конгрес купує окремі книжки і цілі колекції.

З окремих колекцій важна збірка Петра Форса, яка містить 60,000 книг і брошур з американської колоніяльної і революційної історії („Америка"), куплена в 1867-ім році за $100.000; збірка Юдина — 80,000 томів здебільша в російській мові; Гуйтфельта-Каса скандинавська бібліотека; врешті знаменита колекція книг і друків, звиш 22,000 томів, в европейській, жидівській і инших мовах („Семітіка"), зібрана Ефраймом Дейнардом і дарована відомим жидівським дічем Шіфом в 1912-ім році Конгресовій Бібліотеці. Для своєї області се одна з найкращих і найліпше дібраних колекцій в світі; заступлені в ній всі галузи жидівської науки і філософії, старої й нової, духовної і світської.

Окрім книжок Конгресова Бібліотека вміщає 174,093 комерів мап і карт, 954,304 заголовків музичних творів і 428,745 рисунків і фотографічних знимок.

Теперішний будинок бібліотеки почато будувати в 1889. р. і скінчено в 1897. коштом звиш шести міліонів долярів. Збудований в стилю італійского ренесансу, з сірого граніту, в три поверхи з позолоченою банею. Внішні стіни творять правильний чотирокутник, середині поділений навхрест на чотири подвіря. В самій середині на перехресто построєна головна читальня, а в рамках хреста поміщені окремі бібліотечні комнати і магазини з книжками на сталевих полицях. В бібліотеці є місце, щоб сидіти і працювати, для якої тисячі читачів.

Бібліотека відкрита для публики і всяка людина може прийти і користуватись книжками без нікого окремого дозволу. Позичати їх собі для домашнього ужитку і забирати з бібліотеки не дозволено. Той привілей мають лише сенатори і конгресмени, деякі високі урядовці і судії.

Конгресова Бібліотека позичає свої книги другим бібліотекам, одначе лиш тоді, коли вони потрібні для наукових дослідів. Тому й не позичає таких книжок, які повинні бути в місцевій бібліотеці або які легко дістати, книжок для звичайного читання та підручників. В 1922-ім році 367 бібліотек користувалися книгами з Конгресової Бібліотеки.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ВАСИЛЬ НИДОСИЛКО, Licebni ... stav, Bar, 20, Sterneberg, Morava, Cz. Choholoviця, який лежить в шпитали хорий, просить своїх кравців з сел. Колачків малий о яку-таку матеріяльну допомогу. При тім просить щоб його краяни написали до него листа. 47-1

ВДОВА, бездітна, літ 27, попукує місця за господиню. Найліпше до вдівця з дітьми. Пишіть до: MRS. N. WOTNAR, 424 East 9th Street, New York City. 47-1

НА ПРОДАЖ ... з причини ... спільником, інтерес добре виробленим своїм людям. Ціна приступна. Добра нагода для нашого молодця. Голоситися до купця: Wasyl Blazewsky, 128 Chapel St., Newark, N. J. 44-47

УКРАЇНСЬКА РОДИНА попукує добрих і порядних людий на поменшкання. Місця доволі, горяча вода, можуть бути дві дівчині або молодик жонаті. Голоситися на 3-тий поверх. 1843—1st Ave., межи 95. а 96 улицею, New York. T. S. 46-47

30 АРТИСТИЧНО ВИКОНАНИХ ОБРАЗКІВ ЖЕНСЬКОЇ КРАСИ фотографічні знимки в ріжних позицях, вишлемо за $1.00. Вдоволення гарантуємо. Листи і гроші слати на адресу: PUBLISHING CO., 424 E. 9th Street, New York, N. Y. 43-44

ЧИ ВИ МАЄТЕ ПРИЩІ ПО ЛИЦИ, ЧОЛІ, БОРОДІ І КАРКУ?
Ви напевно хопили до ріжних доктрів, пробували ріжні мила і кріми, котрі як звичайно нічого не помагають і не поможуть Вам. Єсли так, спробуйте фляшку РОЗЕЛІЇ на ваше ризико. Ми гарантуємо, що РОЗЕЛІЯ усуне всякі прищі і Вашого лиця або звертаємо гроші назад. Ціна фляшки лишень 4 доляри. Пишіть по українськи. Гроші посилайте з реджістровним листі або моні ордер на адресу:
ROSELIA CHEMICAL CO.,
Patterson Station
Box 124, Baltimore, Md.

ПОТРІБНО ЛЮДИЙ
Єсли хочете заробити в ріжних химіях дві долярі за годину, зголоситься до бюра. 35—
206 Broadway, Room 244
Відкрито до години 8. вечером.

УКРАЇНСЬКО-ПОЛЬСЬКА ФАБРИКА
СКРИПОК
F. GIBASH, 127 E. 7th St., N. Y.
Пишіть по безплатний катальог

HIPPODROME
43-45 STREET and 8-12 AVENUE
НИНІШНІ ЧАСИ найбільша вистава в світі
Богато українських артистів
Два рази денно: 2.15 і 8.15
Ціна 50 цент. до $1.50

МАРІЯ ТАМКУС
АКУШЕРКА
З школи Белвю Госпіталя
Говорить по нашому.
30 Stagg St., Brooklyn, N. Y.
Tel. Stagg 6731.

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР
DR. S. M. KAUFMAN
спеціяліста хронічних і нервових недугів, нервер, аскупер.
Години офісові від 1. до 8.30 веч.
111 E. 7th Street, New York
ЖИЛИ ОФІС В ASTORIA, L. I.
Год. офісові від 9.30 до 12. в пол.
458—6th Ave., Astoria, L. I.
Telephone: Astoria 2572

ДР. Б. ГОГЕНБЕРГ
спеціяліст зі старого краю. Лічить недуги мущин і женщин, як внутрішні так і зовнішні. Переводить всякі операції. Дає недужим безплатну пораду.
DR. B. HOHENBERG
304—2nd AVENUE,
між 17-ою і 18-ою улицею
NEW YORK, N. Y.
Години офісові щоднини від 8-ої рано до 8-ої вечер.
Телефон 4438 Lexington

СПЕЦІЯЛІСТ ХРОНІЧНИХ НЕДУГ МУЩИН І ЖЕНЩИН
як легких, жолудка, нирок, ревматизму, кашлю і нервових недуг, висіпаючих ерекцій, ревматизму, котрі перейшли і хронічні недуги. Порада безплатна.
Dr. ZINS
110 E. 16St., NEW YORK
Межи 4th Ave. а Irving Place.
Години від 9. рано до 8. вечер.
В неділі від 9. рано до 4. попол.

„ВЕРХОВИНА"
сольоспів з акомпаньяментом фортепяну.
Уклонів і обробив МИК. ЗАЛУЗЬКИЙ.
ЦІНА 50 ЦЕНТІВ.
Замовляти слати на адресу:
„ВЕРХОВИНА"
... Grand Street, Jersey City, N. J.

Phone: Market 24—42.
ДР. ВОЛОДИМИР КОВАЛЬ
УКРАЇНЕЦЬ ЛІКАР
ОТВОРИВ СВОЮ КАНЦЕЛЯРІЮ ПІД ЧИСЛОМ
963 N. FRANKLIN ST., PHILADELPHIA, PA.
Годині урядові: від 9. до 12. рано; від 6. до 8 вечер. В неділі і свята від 10. до 1. пополудни.